

Mål T-214/95

Vlaams Gewest (flamländska regionen) mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Talan om ogiltigförklaring — Lufttransport — Statligt stöd —
Ringa belopp — Snedvridning av konkurrensen —
Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Motivering”

Förstainstansrättens dom (femte avdelningen i utökad sammansättning) av den
30 april 1998 ..... II - 722

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Beslut av kommissionen i vilket det konstateras att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden — Talan av en regional myndighet som har beviljat detta stöd — Upptagande till sakprövning (EG-fördraget, artikel 173 andra och fjärde stycket)*
2. *Statligt stöd — Skadlig inverkan på konkurrensen — Driftsstöd — Räntefritt lån som en regional myndighet beviljar ett privat flygbolag för att underlätta utvecklingen och driften av flera flyglinjer som präglas av stark konkurrens (EG-fördraget, artikel 92.1)*

3. *Statligt stöd — Inverkan på handeln mellan medlemsstaterna — Bedömningskriterier — Stöd som gynnar ett flygbolag som är inriktat på internationell handel (EG-fördraget, artikel 92.1)*
4. *Medlemsstater — Skyldigheter — Åsidosättande — Andra staters fördragsbrott — Invändning — Ej befogad*
5. *Statligt stöd — Beslut av kommissionen i vilket det konstateras att ett stöd som inte har anmälts är oförenligt med den gemensamma marknaden — Motiveringskyldighet — Omfattning (EG-fördraget, artiklarna 92, 93.3 och 190)*
6. *Statligt stöd — Förbud — Undantag — Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning — Stöd till flygbolag — Bedömningskriterier — Belopp — Omfattas inte (EG-fördraget, artiklarna 3g och 92.3 c)*
7. *Statligt stöd — Förbud — Undantag — Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning — Stöd till flygbolag — Prövning i varje enskilt fall av planerat stöd (EG-fördraget, artiklarna 92.3 c och 93)*

1. Om kommissionen i ett beslut har konstaterat att ett lån som har beviljats ett företag av en regional myndighet i en medlemsstat utgör ett stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, får denna myndighet föra talan mot kommissionens beslut även om detta skulle vara riktat till den berörda medlemsstaten.

Även om det är riktigt att regionala myndigheter inte omfattas av begreppet medlemsstat i den mening som avses i artikel 173 andra stycket i fördraget, skall de nämligen, om de är att anse som juridiska personer enligt nationell rätt, betraktas som juridiska personer i den mening som

avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

Dessutom berör beslutet i fråga direkt och personligen en sådan regional myndighets rättsliga ställning när det direkt hindrar denna från att på sätt som den önskar utöva sin egen behörighet, vilken bland annat består i att bevilja stöd till företag, och tvingar den att ändra det låneavtal som den har slutit med det företag som mottar stödet.

Den regionala myndigheten har ett eget intresse, skilt från medlemsstaten, av att

föra talan mot ett sådant beslut, när det inte förefaller som om medlemsstaten kan bestämma hur den regionala myndigheten skall utöva sin egen behörighet.

2. Ett räntefritt lån som en regional myndighet har beviljat ett privat flygbolag för att underlätta utvecklingen och driften av flera europeiska flyglinjer — på vilka mottagaren konkurrerar med andra flygbolag, bland andra bolag som är etablerade i andra medlemsstater — och som inte behöver avse någon särskild utgift, snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen i den mening som avses i artikel 92 i fördraget genom att det befriar företaget från normala kostnader för den löpande verksamheten.

Driftsstöd, det vill säga stöd som syftar till att befria ett företag från de kostnader som det normalt skulle bära för den löpande driften eller den normala verksamheten, snedvrider nämligen i princip konkurrensvillkoren.

När en offentlig myndighet gynnar ett företag som är verksamt inom en sektor som kännetecknas av stark konkurrens genom att ge detta en fördel, föreligger det en snedvridning av konkurrensen eller en risk för en sådan snedvridning. Om fördelen är liten, snedvrids konkurrensen i liten utsträckning men den snedvrids

trots allt. Förbudet i artikel 92.1 i fördraget är tillämpligt på allt stöd som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen, oavsett belopp, i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

3. Det förhållandet att ett stöd är av relativt ringa betydelse eller att det mottagande företaget är relativt litet utesluter inte a priori att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas. Till och med ett stöd av relativt ringa betydelse kan påverka handeln mellan medlemsstaterna när den sektor inom vilken det mottagande företaget är verksamt kännetecknas av en livlig konkurrens.

Om ett ekonomiskt stöd som ges av en stat eller med hjälp av statliga medel stärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen, skall nämligen de sistnämnda anses vara påverkade av stödet. Detta är bland annat fallet när ett stöd gynnar ett flygbolag som är inriktat på internationella transporter, genom att det säkerställer flyglinjer mellan städer i olika medlemsstater och konkurrerar med flygbolag som är etablerade i andra medlemsstater, och när stödet syftar till att underlätta utvecklingen och driften av europeiska förbindelser, vilket medför en ökad risk för att stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

4. En medlemsstats eventuella åsidosättande av en skyldighet enligt fördraget kan inte anses vara berättigad av den omständigheten att även andra medlemsstater underlåter att uppfylla denna skyldighet.

5. Den motivering som krävs enligt artikel 190 i fördraget skall på ett klart och otvetydigt sätt visa hur den gemenskapsinstitution som är ansvarig för den ifrågasatta rättsakten har resonerat, så att de berörda kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden för att kunna försvara sina rättigheter och så att förstainstansrätten kan utöva sin kontroll. Det krävs dock inte att motiveringen anger samtliga relevanta sakförhållanden och rättsliga överväganden, eftersom frågan huruvida motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget inte enbart skall bedömas mot bakgrund av motiveringens lydelse, utan även mot bakgrund av det sammanhang i vilket motiveringen ingår samt alla rättsregler som reglerar den berörda frågan.

Kommissionen är inte tvungen att ta ställning till samtliga argument som de berörda har åberopat vid kommissionen i motiveringen av de beslut som den fattar för att säkra tillämpningen av konkurrensreglerna. Det räcker med att den anger de omständigheter och rättsliga överväganden som haft en avgörande betydelse för beslutet.

Då denna princip tillämpas vid bedömningen av en stödåtgärd innebär den ett krav på att kommissionen skall ange skälen till att den anser att stödåtgärden i fråga omfattas av tillämpningsområdet för artikel 92.1 i fördraget. Även om det i vissa fall kan framgå av de förhållanden under vilka stödet beviljades att det är av sådant slag att det kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen, åligger det kommissionen att åtminstone redogöra för dessa omständigheter i motiveringen till sitt beslut.

Kommissionen är däremot inte skyldig att göra någon ingående ekonomisk kalkyl när den har redogjort för på vilket sätt inverkan på handeln mellan medlemsstaterna är uppenbar.

Vad vidare beträffar ett stöd som inte har anmälts till kommissionen, måste inte beslutet i vilket det konstateras att detta stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden grundas på att stödets faktiska verkan på konkurrensen eller på handeln mellan medlemsstaterna har styrkts. I annat fall skulle medlemsstater som utbetalar stöd utan att beakta anmälningskyldigheten i artikel 93.3 i fördraget gynnas framför dem som anmäler planerade stöd.

6. Eftersom stödbeloppet inte är något bedömningskriterium enligt artikel 92.3 c i fördraget eller enligt de riktlinjer som är tillämpliga på stöd inom luftfartssektorn, åligger det inte alls kommissionen att vid bedömningen av ett stöd till ett flygbolag särskilt pröva om stödet, med hänsyn till sitt belopp, kan bli föremål för ett undantag med stöd av artikel 92.3 c i fördraget.

Inom ramen för det omfattande utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen har till sitt förfogande vid tillämpning av artikel 92.3 c i fördraget kan den välja de kriterier som den bedömer är lämpligast för att bestämma om ett stöd kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, så länge som dessa kriterier överensstämmer med artiklarna 3g och 92 i fördraget. I detta avseende kan den ange de kriterier som den har för avsikt att tillämpa i riktlinjer som skall vara förenliga med fördraget. Kommissionen antar sådana riktlinjer inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning och de medför endast en automatisk begränsning av denna befogenhet när de stöd som anges i riktlinjerna prövas i förhållande till principen om likabehandling. När kommissionen bedömer ett enskilt stöd mot bakgrund av sådana riktlinjer,

kan den inte anses överskrida gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning eller avstå från detta.

7. Godkännandet av statligt stöd som har beviljats vissa flygbolag medför inte i kraft av själva sakförhållandet (ipso facto) en rätt för andra flygbolag till ett undantag från det principiella förbudet mot stöd. Det åligger kommissionen att inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om statligt stöd göra en enskild prövning av varje planerat stöd. Prövningen skall göras mot bakgrund av dels de särskilda omständigheter som är kännetecknande för stödet, dels de allmänna principerna i gemenskapsrätten och i riktlinjerna. Även om bolag som är etablerade i andra medlemsstater skulle ha erhållit olagligt stöd, saknar detta betydelse för bedömningen av stödet i fråga.

Kommissionen kan i varje fall inte gå miste om sitt utrymme för skönsmässig bedömning endast av den anledningen att den har godkänt ett stöd till en konkurrent till det stödmottagande företaget, om inte bestämmelserna i fördraget som ger kommissionen denna befogenhet skall förlora sin mening.